

Tevékenységi terv/ Projekt terv

Címe: „Tessék, tessék jó portéka”
Megvalósulásának tervezett ideje: 2024.09.23 - 2024.10.04 ig
A tevékenység/projekt tervezett indító élménye: „Fut, robog a kicsi kocsi” .
A tevékenység/projekt tervezett lezáró élménye : Mihály napi vásár, kiállítás, Mese sarok: mesélnek a szülők, szabadtánc

A tevékenység/projekt megvalósítása során kiemelt célok:	A gyerekek gyűjtsenek tapasztalatokat, ismereteket (kiscsoport, középső), elevenítsék föl eddigi ismereteiket, élményeiket, vagy mélyítsék el meglévő tudásukat (középső, nagycsoport), a Mihály nappal kapcsolatos szokásokkal, hagyományokkal. A gyerekek gyűjtsenek tapasztalatokat, ismereteket (kiscsoport, középső), elevenítsék föl eddigi ismereteiket, élményeiket, vagy mélyítsék el meglévő tudásukat (középső, nagycsoport), a tartósítással (gyógynövény szárítás, lekvár, savanyúság elrakása) kapcsolatban. A mese varázsának átélése: reggeli meseolvasás
Feladatok:	Beszélgetés, ismeretek felelevenítése Mihály napi hagyományokkal kapcsolatban. A témával kapcsolatos tevékenységek, játékok, versek, mondókák, dalok, dalos játékok felkínálása. Készülés a vásárra portékákkal. Gyűjtés, tárolás, tartósítás fontossága Mese minden nap reggel – szülők bevonása
Fejleszthető képességek:	Vizuális képességek (finommotorika, téri tájékozódás síkban, színérzék, kreativitás, morzsolás, gömbölyítés, sodrás, hajtogatás, szem-kéz koordináció). Gondolkodási képességek (emlékezet, figyelem, rövid és hosszú távú memória, felismerés, összegzés, szerialitás). Matematikai tartalmú tapasztalatok (irányok, számlálás, csoportosítás). Szókincsbővítés, fogalomalkotás, Önkifejező képesség, Zenei képességek (ritmusérzék, egyenletes lüktetés érzékeltetése, tiszta éneklés). Testi képességek (karizom, lábizom, hátizom, egyensúly, tájékozódás térben, keresztcsatornák, ízlelés, szaglás, tapintás-tilis érzék). Szabálytudat alakítása, szociális érzék (együttműködés, egymásra való odafigyelés, érzelmi intelligencia, egymás munkájának elismerése, egymás segítése), differenciálás (taktilis érzékelés, ízlelés, szaglás)

Játék és a játék feltételeinek biztosítása (ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez,	(udvari) mozgásos játékok növényismereti memory illat párosító (illóolaj, növény morzsolás) terelős játékok (fonalgombolyag, labda terelése bottal a karámba) Ki gyűjt többet? Párban: Dobja a dobókockával, és húzz annyi gesztenyét, ahányat dobtál.
---	--

<p>kiegészítő eszközök készítése)</p>	<p>Nyúlj bele a pásztor tarisznyájába, de ne nézz bele! Mit tapintottál meg? Beleváló a pásztor tarisznyájába, szükséges a pásztornak, vagy nem?</p> <p>Utazunk a szekéren! Körben, vagy az udvaron összegyűlve egy kupacban zötykölődés imitálása. Különböző országokban, helyeken megállunk, miközben a célunk felé tartunk a szekérral. Minden állomásnál körülnézünk, és megnézzük, milyen élőlények vesznek minket körül. Mindig utánozzuk ezeket az élőlényeket. (pl:dínók, szöcskék, olyan emberek, akiknek kezük-lábuk mozog, akiknek összeragadtak testrészeik, például a válluk, dühös emberek, stb.)</p>
<p>Verselés, mesélés</p> <ul style="list-style-type: none"> • anyanyelvi és drámajátékok 	<p>Patrice Karst: A láthatatlan fonal- Az elválással, távolléttel kapcsolatos félelmek enyhítésére (Szülői fogadóban lévő könyv)</p> <p>Tündérhegyen túl: Patrice Karst A láthatatlan fonal https://www.youtube.com/watch?v=sNWmVMox0G8</p> <p>Mivel mentek a vásárba az emberek? Szekérral, lovaskocsival Olyan országban, ahol mindig hó van, ott mivel mehettek a vásárba? Lovasszánon. Mi az a fakutya? Szántalpakra erősített szék, amelyet két hegyes végű bot segítségével taszítva lehet a jégen hajtani. https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/f-28F2F/fakutya-2922C/</p> <p>Weöres Sándor: Haragosi (ismétlés, énekelve) Fut, robog a kicsi kocsi, Rajta ül a Haragosi, Din don diridongó. Ha kiborul az a kocsi, Leröpül a Haragosi, Din don diridongó. Fut a havon a fakutya, Vele fut a retyerutya, Din don diridongó. Ha kiborul a fakutya, Leröpül a retyerutya, Din don diridongó.</p> <p>Csipkerózsika – mese Minden napra egymese Manóka és Csipkebogyó (Pöttyös zokni mesék VI) https://meskete.hu/mese/manoka-es-csipkebogyo-pottyos-zokni-mesek-vi/3818</p>

	<p>Aranyosi Ervin: Pele és a csipkebogyó</p> <p>Csipkebogyó, finom, édes, most megenni lehetséges? Ha ehetem, mindent bele, vagy ne legyen nevem Pele! C vitamin, – s mire vágyom – ne fetrengjek betegágyon! Maradjak makk egészséges! Csipkebogyó finom, édes...</p> <p>https://versek.aranyosiervin.com/1kep1vers/aranyosi-ervin-pele-es-a-csipkebogyo/</p> <p>Szabó T. Anna: Gyógynövénydal (2. versszak)</p> <p>Kamilla, hársfa, akác virága, teszem teába, illan a pára, citromfű, menta, csipkebogyó kell, csalánitallal köszönt a reggel. http://szabotanna.com/versek/gyerekversek/szabo-t-anna-gyogynovenydal-adventi-kalendarium-19/</p> <p>Mészáros Lajos: Csipkebogyó</p> <p>Szókincsbővítés csalamádéké kapcsán: szár, csoma, torzsa, kamra, spájz, befőzés, tartósítás, szekér, kocsi, fakutya</p>
<p>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</p>	<p>Mondókák:</p> <p>Csacsi húzza kicsi kocsit-párban, egymás ölében Csacsi húzza kicsi kocsit, Kicsi kocsi nyekereg, Hej, te gazda, lusta gazda, Zsírozd meg a szekeret, ... Leesnek a gyerekek!</p> <p>Játékleírás:</p> <p>Nagyobbak ölükbe ültetik a kisebbeket, kicsit döcögtetik, jobbra-balra döntik, a végén „leesnek a gyerekek” ölben ülő eldöntése egyik irányba Sokszor mondjuk egymás után!</p> <p>Ide menta, oda menta, Vízért ment a fodormenta. (több testrészünket használva dobolunk az egyenletesre)</p> <p>Vásári kikiáltó:</p> <p>Tessék, tessék jó portéka, egynek sincsen maradéka, ma még vehet,</p>

holnap mehet!

Erre csörög a dió:

Az egyik játékosnak bekötik a szemét: ő lesz a cica. A többiek, az egerek négyyszög vagy kör alakzatban köréje állnak.

A körben állók folyamatosan énekelnek:

Er-re csö-rög a di-ó!

m m r r d d r

Erre meg a mogyoró!

Az óvónő 2-3 gyermeket kijelöl, fejüket megérintve. Ők odaszaladnak a közepén lévőhöz, tapsolnak mellette egyet, vagy 2 diót/mogyorót egymáshoz ütnek, így incselkednek vele.

Majd gyorsan igyekeznek is vissza a helyükre, mert ha a dal eléneklése után a cica meg tudja fogni őket, szerepet kell cserélniük.

Csipke fa bimbója (magyar népdal)

Csipkefa bimbója (*bimbó rajzolás fej fölött*)

kihajlott az útra, (*előre hajlás*)

rida-rida, (*csettintés jobb, majd bal kézzel*)

bom-bom-bom, (*dobbantás lábbal a talajon*)

kihajlott az útra. (*előre dőlés*)

Arra ment Jánoska, (*mindig más gyerek nevének beleéneklése a dalba a Jánoska helyett.*)

szakajt egyet róla, (*kar kinyújtásával szakítás utánzása*)

rida-rida, bom-bom-bom,

szakajt egyet róla.

Csak azért szeretek

falu végén lakni,

rida-rida, bom-bom-bom,

falu végén lakni.

Arra jár a rózsám

az ökrét itatni,

rida-rida, bom-bom-bom,

az ökrét itatni.

Gryllus Vilmos: Csipkefa bimbója | Magyar népdalok

https://www.youtube.com/watch?v=Jx_dDC9KSoc

Zenehallgatás:

Weöres Sándor: Haragosi (ismétlés, énekelve,)

Fut, robog a kicsi kocsi,

Rajta ül a Haragosi,

Din don diridongó

Ha kiborul az a kocsi,

Leröpül a Haragosi,

Din don diridongó.

	<p>Fut a havon a fakutya, Vele fut a retyerutya, Din don diridongó. Ha kiborul a fakutya, Leröpül a retyerutya, Din don diridongó.</p> <p>Mindegyik Din, don diridongó után: szájharmonikával vagy tolósípval vagy kazuval lecsúszó hang utánzása) A hangszer megszólaltatásánál guggoljatok le!</p> <p>Benn a bárány, kinn a farkas (ÉNO játékleírás szerint)</p> <p>Zenehallgatás: Ősz az idő Szt. Mihály nap közeledik</p> <p>Mihály napi tüzes táncok</p> <p>Nagy Bandó András: Ezerjófű megzenésített változatára szabadtánc .Zabszalma együttes - Ezerjófű https://m.zeneszoveg.hu/m_dalszoveg/113449/zabszalma/ezerjofu-zeneszoveg.html</p>
<p>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</p>	<p>Csalamádé keverés, üvegbe töltés</p> <p>Textil anyagra rajzolás: póló készítés a vásárra: A póló bal oldalára, felülre, rajzolt málnaszem mintába mindenki belerajzolja a jelét, a nagyobbak körbepötytyözhetik, a kisebbek tetszőlegesen is bepötytyözhetik be a málnaszemet. Anca néni beleírja mindenki nevét (Aki le tudja írni nevét, az a gyermek beleírhatja).</p> <p>gyurmázás: levél formálás, erzet berajzolása ecset végével/hegyes ceruzával pásztorkellék készítés mit árulnál a vásáron? portéka készítés</p> <p>Születésnapi rajz Menta, citromfű, csipkebogyó szedése, morzsolása, fűzése Nagy máglya készítése az ajtóra, barnára befestett hosszúkasra felvágott papírból(ez lesz a farakás), és a gyerekek által készített lángnyelvek felhasználásával. Satírozás: friss citromfű és menta citromfű és mentalevél átsatírozásával, szár rajzolással citromfű és menta növény rajzolás Vagy citromfű és mentalevél befestésével , szár festésével citromfű és menta növény festése</p> <p>Hajtogatás: gyógynövénylevél forma legyezőhajtással https://pin.it/6ggLGdMJf Vonalvezető lapok: letörölhető tollal (csoportban lévő játék)</p>

	Préselés: citromfű, menta levél Keverés, főzés Játék készítés Mintakirakás gyűjtött termésekből
<p>Mozgás</p> <ul style="list-style-type: none"> • a mindennapos testmozgás játékaik és feladatai 	<p>(Udvari) mozgásos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Felállás sorban. Az aktuális mondóka elmondása, miközben az egyenleget tapsoljuk, vagy dobantjuk. Minden elmondás után más-más feladatot hajtunk végre a vár körül. (Azokat a feladatokat, ahol a tenyeret le kell rakni a gumitéglára, csak száraz időben és kesztyűben végezzük, mert a gumitégla befogja a gyerekek bőrét), pl.: • Futás • Oldalsó középtartásban röpködés • Szökdelés páros lábon • Magas térdemelés • sarokemelés • nyusziugrás • békaugrás • törpejárás • medvejárás (tenyér talajra érintésével vagy csak törzsdöntéssel és a 2 kar lógatásával) • sasszé • keresztmozgás: előkészítés: kaszáló mozdulat, majd bal kezettel érintsd meg jobb térdedet, úgy, hogy térdedet felemeled, majd jobb kezettel, bal térdedet. Ezt a mozgást folytasd folyamatosan. • napimádás: háton fekvés, kar, láb megtartása a levegőben, amíg az óvónő 10-ig számol • bohóc: terpesz-zár a hozzá hangolt karmozgással együtt: terpesz + taps a fej fölött, láb zárása és karok leengedése a comb mellé. • pörgés-forgás saját tengely körül <p>(Udvari) mozgásos játékok:</p> <p>Vezérjuh: vezérjuh, követése, amikor „juhok sorban”-t kiálltok, sorakoztatok a vezérjuh mellé egy egyenes vonalra.</p> <p>Farkas-bárány fogócska különböző változatokban:</p> <p>A farkas a fogó, a menekülők a bárányok, akit elkap, az is farkas lesz.</p> <p>A farkas a fogó, a menekülők a bárányok, akit elkap, az lesz a következő farkas.</p> <p>A farkas a fogó, a menekülők a bárányok, mindenki fut körbe, amikor elkiálltom magam: jön a farkas, akkor a farkasnak el kell</p>

kapnia egy bárányt. A bárányok bemenekülhetnek a karámba (homokozó/teremben kijelölt rész), ahol biztonságban vannak.

A karámba elsőként beérkezők közül választjuk, a következő farkast.

Tornagyakorlatok az óvoda oldalánál lévő füves szakaszon, a bölcsőde irányában a fenti egyenes szakaszon kezdve, a rézsún le, majd vissza:

- Oldalsó középtartásban röpködéssel futás le.
- futás le a dombról, majd futás fel háromszor
- Magas térdemelés a domboldalig, majd futás le és fel a domboldalon, visszafelé térdemelés
- sarokemelés a domboldalig, majd futás le és fel a domboldalon, visszafelé sarokemelés.
- nyuszi ugrás a domboldalig, majd futás le és fel a domboldalon, visszafelé nyuszi ugrás /aki tud, mehet nyuszi ugrásban.
- békaugrás a domboldalig, majd futás le és fel a domboldalon, visszafelé békaugrás /aki tud, mehet békaugrásba.
- törpejárás a domboldalig, majd futás le és fel a domboldalon, visszafelé törpejárás /aki tud, mehet törpejárásban.
- Háton fekvés kiinduló helyzetéből indulva nyuszi ugrásban, majd futás le és fel /aki tud, mehet nyusziugrásban.
- 1 vagy 2 kör hullámfutás a rézsún a kert végétől a hintáig./ 1 kör hullámfutás majd csúszás a csúszdán kétszer

Futójáték a Tűz- víz-repülő mintájára (futás, a vezényszóra az adott feladatot kell csinálni):

víz (kék szőnyeghez állás)

tűz (felmászás a bordásfalra)

repülő (lefekvés a talajra, kar oldalsó középtartásban)

lombos fa (srégen magas tartásban a kar)

kisbokor (összekuporodás guggolásba, a térdet átölelve)

harang bordásfalra lógva lábemelés)

bölcső (hason fekve bokafogás)

gólya (egy lábon egyensúlyozás)

kisgólya: (egy lábon állás térdet behajlítva)

palacsinta (gurulás hossz tengely irányban a talajon)

palacsinta (háton fekvés) gombóc (felülve összegömbölyödés)-

Megnevezem a palacsinta és a gombóc ízét

Mozgás a mondókákra, gimnasztikai elemekkel kísérve.

Tornatermi játék:

- vezérjuh: vezérjuh, vezérürü követése, térden, tenyéren járva, kutyajárásban, a vezér csörgőt kap a kezébe. Először nyitott

	<p>szemmel követik a gyerekek az ürüt, majd csukott szemmel, a hang irányában. (Vigyázzok, hogy neki ne menjenek valakinek, valaminek)</p> <p>- Futkározás, jelre változz egy mesefigurává: utánozd a mozgásom/egy kiválasztott gyermek mozgását</p> <p>Labdaterelés (A labda jelképezi a kis bárányt) először kézzel, majd bottal, eszközzel: akadálypályán, padon, (állásban, tenyéren-talpon) alagút alatt (kukac/mászóka alatt) tereld a karámba a labdát (bal oldali/jobb oldali karámba) tereled az adott színű labdát, a jobb/bal oldali/színnel megjelölt karámba</p> <p>Akadálypálya gyógynövénykeresés Bukfencezés: bukfencezéssel mesebeli erőt kapunk, ami segít a próbákat kiállni. Átmászás az üveghegyeken: mászókán Hossztengely irányú gurulás: legurulás a domboldalon</p> <p>Kirándulás a vad és szelídgesztenye fákhöz</p>
<p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek • Matematikai tapasztalatok 	<p>Citromfű és menta felismertetése (szaglás, látás: szárított növény, kiskertben kihajtott citromfű, menta kép, ízlelés-tea készítés)</p> <p>citromfű és menta, csipkebogyó tea főzés</p> <p>Ének motiváció : Ősz az idő Szt. Mihály nap közeledik</p> <p>Az ének kapcsán beszélgetünk:</p> <p>A juhászok a juhokat számba veszik Mit jelent az, hogy számba veszik? A pásztorok ilyenkor hajtották vissza a legelőről a faluba az állatokat. Ezen a napon, számoltak el a pásztorokkal gazdáik.</p> <p>Mi az ürü: vezérürü, (kiherélt) hímnemű/fiú juh, (kiherélt) kos ő vezeti a nyáját, utána mennek a többiek.</p> <p>Csengőse: kolomposa, Csengő: Kolomp, az egyik bika nyakába teszik – ürüre -, így nem kell a juhásznak az egész nyáját terelni, elég az ürüt irányítani.</p> <p>Milyen állattól kell megvédenie a pásztornak a nyáját? Pl. A farkastól. Benn a bárány (ÉNO) kezdetű énekes játék eljátszása.</p> <p>Régen nem volt ilyen sok szép, csillogó bolt, üzlet, mint manapság. Aki vásárolni, vagy eladni szeretett volna, az vásárba ment. A vásárokat a nagyobb városokban tartották. Voltak autók szerintetek régebben? Nem az emberek gyalog lóháton, vagy lovaskocsin közlekedtek. A távolabbi helyekről, ökrösszekérral vagy lovas kocsival mentek a vásárba, akkor még nem volt autó. Szent Mihály napján is tartottak és tartanak ma is vásárt sok helyen. Szerintetek miket árulnak egy őszi vásáron? Amikre télen szükségük lesz az embereknek. Régen a Szent Mihály napi vásáron szerezték be az emberek a télire valót.</p> <p>Mire lesz télen szükségük az embereknek?</p>

Ruhákat: pulcsikat, sapkákat tére vásárolták az emberek. Szerintetek mit csinálnak az emberek, ha kertjükben, földjükön annyi gyümölcs vagy zöldség terem, hogy egyszerre nem tudják megenni? Elajándékozzák, elcserélik, eladják pl. vásáron, piacon Nem minden gyümölcs áll el sokáig, de például az alma hosszan megmarad a kamrában. Azokat a gyümölcsöket, zöldségeket, amik nem állnak el sokáig, feldolgozzák: befőzik, elrakják télire.

- Mi az a befőzés, tartósítás?

Ahhoz, hogy valami hosszan elálljon, azt tartósítani kell.

Mi minden lehet a kamrában?

Miből készülhet befőtt, lekvár?

Mivel tartósítanak? (cukor, hő, szárítás, aszalás, befőzés) általában a lekvárokat, befőtteket?

A savanyúságokat zöldségekből készítik. Mivel tartósítják? Sós vízzel és/ vagy ecettel.

Hová rakják a savanyúságot, a lekvárt? spájzba, kamrába.

Mit tehetünk a csalamádéba:

- Ismerkedés közelebről (nézzük és/vagy kóstoljuk) – hagyma, fejes káposzta, paprika, paradicsom, zöldparadicsom, répa, só, cukor, ecet-

Milyen gyógynövények találhatóak az udvaron, séta közben miket találhatunk?

Háziállatok és nem háziállatok kirakása a szőnyegre. Melyek azok az állatok, amiket a vásárokra szoktak vinni? Válasszatok innen olyanokat, nevezzétek meg őket. Hogy nevezzük közösen ezeket az állatokat? Háziállatoknak. Mit csináltak az állatok húsból, ami télen is eláll? Szalonnát, kolbászt

Beszélgetés Szent Mihály napjával kapcsolatban a szokásokról, hagyományokról, népi megfigyelésekről:

(Jó reggelt, ma új nap van c. Gryllus dal éneklése:.) Milyen idő van ma? Szerintetek milyen az időjárás Mihály napján?

Mostanában melegebb, vagy hidegebb van, mint nyáron volt? Hidegebb.

Milyen évszak van most? Ősz. Azt gondolják, az emberek azt figyelték meg, hogy Szent Mihály napjától az idő hidegebb lesz, a fű gyökere ilyenkor szakad meg, nem nő már a legelőn a fű sem, a halak a víz fenekére húzódnak.

Mihály napjával megkezdődik az őszi szántás és vetés. Mit szoktak ősszel a felszántott földeken csinálni? Vetni szoktak.

Mit? Gabonaneműt. Mi az a gabona? Az a növény, amelynek a magvából a kenyeret készítik. Ilyen a búza, árpa, rozs. Repcét is szoktak ősszel vetni. Ősszel elvetik a búzmagokat, tavaszra kikelnek, és lesz a magokból búza. Tud még valaki olyan magokat, amit ősszel is el lehet vetni? Például a répa, és a fűmagot. A tavasszal nyíló hagymás növényeket (például a nárciszt, a tulipánt, a krókuszt, a jácintot) is legkésőbb októberben el kell ültetni, hogy tavaszra előbújhassanak,

kinyílhassanak. A gyümölcsfákat is jobb ősszel, mint tavasszal elültetni.

Fúj a szél mostanában? Igen. Azt mondják, hogy: „Szent Mihálykor keleti szél igen kemény telet ígér” Mit jelenthet ez? Hogy Szent Mihály napján, ha nagyon fúj a szél Kelet felől, akkor hideg telünk lesz! Tudjátok-e, hogy most András napig, mit csinálnak a juhászok? (nem dolgoznak egy hónapig, kipihenik magukat, mert egész nyáron dolgoztak) András napon azonban megalkusznak a gazdával, új alkut kötnek.

Mi nem való a tarisznyába?

Tarisznyába helyezek: játék hagymát, kenyeret, kést, furulyát, kis terítőt, kisautót, puzzlet, kovakövet

A tarisznyában lévő dolgok csoportosítása (játékok, juhászkellékek), számlálás

A tarisznyából ki kell válogatni a az autót, a puzzle-t (mert elveszik, elfújja a szél)

Mi változott meg? A juhászkellékekkel.

Készülünk a Mihály napi vásárra:

- Citromfű –mentaszörp készítés (gyerekek öntenek, mérnek): 1kg cukor, 1 liter citromlé, 2 kávéskanál citromsav, 4 marék menta, 4 marék citromfű. 3-4 literes edényt teletölteni vízzel.
- . A gyerekek, mielőtt kimennek a mosdóba, megdörzsölhetik a mentalevelet, és megszagolhatják a menta illóolajat, összehasonlíthatják a 2 illatot.
- csalamádékészítés, majd kóstolás.

Lekvárfőzés vagy mentás cukor készítés

tartósítás (gyógynövények szárítása, befőzés, fermentálás, hőkezelés, aszalás)

Szekér: négykerekű (szekér) vagy kétkerekű (kordé, taliga)

A kocsi lóvontatású jármű, eredetileg a szekérnek a 15. században Kocs községben kialakult változata. Könnyű, finom kidolgozása révén gyors és viszonylag kényelmes volt, ezért Európa-szerte elterjedt.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Kocs>

Kirándulás a vad és szelídgesztenye fákhöz-gyűjtögetés

Feladatlapok:

Vonalvezető feladatok, labirintusok (Logiko)

Élet a farmon – vásárra vitt állatok (logiko)

Melyik irányba megy a malac?

<https://pin.it/5yGX9jzN5>

	<p>Mi az, amit árulnak a vásárban ezek közül? Kösd össze az ugyanannyit https://pin.it/2fHIvUBig</p> <p>Mentás cukor: Hozzávalók</p> <ul style="list-style-type: none"> • 200 g <u>cukor</u> • 20 g <u>borsmentalevél</u> <p>Elkészítés</p> <p>A mentát megmossuk, saláta centrifugában jól megpörgetjük, majd ha szükséges, papírtörülkövel szárazra itatjuk.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A mentát és a cukrot megtörjük mozsárral, vagy konyhai mixerbe tesszük, és pürésítjük. 3. A masszát egy sütőpapírral bélelt tepsibe simítjuk, betoljuk az 50 fokra előmelegített sütőbe, és kb. 2 órát hagyjuk szikkadni. Közben meg-megkevergetjük. <p>Mikor teljesen száraz, kivesszük a sütőből, hagyjuk hűlni, esetleg a mixerrel porcukor szerűvé dolgozzuk, vagy csak összemorzsoljuk, és egy csavaros üvegben tároljuk. https://www.nosalty.hu/recept/zold-cukor</p> <p>Mentalekvár https://www.receptlap.hu/recept/mentalekvar_16602</p>
<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<p>Önkiszolgáló tevékenységek (terítés, asztal leszedése), Naposi feladatok –asztalnál ülés sorrendjében</p> <p>Különböző megbízások, (pl. zsebkendő/gyümölcsös kosár hozása,) Öltözködés, gondozási teendők (fésülködés), rendrakás a csoportszobában, öltözőben,(homokozó) játékok elpakolása az udvaron. Ágyazás.</p> <p>Szükség esetén könyvespolc, rajzasztal és babakonyha felelős választása. Könyvespolc felelős (könyvespolc rendben tartása, a polc rendjének ellenőrzése, a gyerekek figyelmeztetése a rend megőrzésére, és arra, hogy vigyázzanak a könyvekre)</p> <p>Függöny behúzó és összekötő felkéréses alapon - tanulják a csomóköttést</p> <p>Nagyok segítségül hívása a kicsikhez.</p> <p>Napi szinten komposzt felelős kijelölése felkéréses alapon - A gyümölcs pucolásából származó hulladék kiöntése a komposztálóba.</p> <p>Mentás cukor készítése, lekvár készítése</p> <p>Mérés, főzés, üvegtöltés, tea készítés, számlálás</p>
<p>Differenciálás, tehetség gondozás, felzárkóztatás lehetőségei</p>	<p>Egyénre szabott segítségnyújtás, magyarázat, feladatosztás</p> <p>Pólo rajzoláskor nagyobbak vonal mentén díszítés, kisebbek tetszőlegesen</p> <p>Nagyok, vagy erősebb gyermekek veszik ölükbe a kisebb gyermekeket</p>

Mészáros Lajos: Csipkebogyó

Árokparton, erdőszélen
csipkebogyó terem,
minden évben, októberben
bogyóját leszedem.

Kettévágom, kikaparom
belőle a magot,
csipkehúsból lesz a tea,
amit megáztatok.

Teáskanál csipkebogyót
hideg vízbe teszek,
reggel iszom egy csészével,
egészséges leszek.

Langyosan iszom a teát,
cukor sem kell bele,
antioxidáns a tea,
jó immunrendszerre.

Megerősít ez a tea,
nem dönt le a nátha,
semmifajta influenza
nem kényszerít ágyba.

Hajdúszovát, 2019. szeptember 19.

<https://www.poet.hu/vers/296270>

Csipkerózsika (Grimmtestvérek)

A mese a Grimm testvérek

Élt egyszer réges-régen egy király meg egy királyné; szerették egymást, népük is szerette őket; gond, baj, betegség sosem szakadt rájuk; de hiába volt meg mindenük, hiába termett nekik hét határ, hiába álltak válogatott paripák az istállójukban, hiába virultak a világ legszebb virágai a kertjükben: a szívük tele volt bánattal, napestig csak azt sóhajtozták: - Ó, ha nekünk gyerekünk volna!

De bármennyit sóhajtoztak, bárhogyan búsultak, nem teljesedett a kívánságuk. Már-már letettek a reményről is; alig szóltak már egymáshoz, mert ugyan mit is szólhattak volna a bánatukon kívül! A király magányosan járta az erdeit, de vadat sosem ejtett; a királyné meg egyre csak a kertjében tartózkodott, mintha sok dolga volna a világszép virágaival, pedig igazában rájuk sem tekintett, csak üldögélt a halastó partján, és búslakodott. Egyszer, ahogy megint ott szomorkodik a kőpadon, váratlanul loccsan egyet a víz, egy öreg béka ugrik ki a partra, odatotyog a királyné elé, és azt mondja:

- Ne búsulj tovább, szépséges királyné; azért jöttem ide hozzád, hogy a tudodra adjam: betelik végre a szíved vágya; nem múlik el egy egész esztendő, és lányod fog születni.

Úgy is lett minden, ahogyan az öreg béka megjósolta: a királynénak lánya született: hanem az olyan gyönyörű volt, hogy a király azt sem tudta, hová legyen örömeiben. Nagy lakomát rendezett, és nemcsak rokonait, barátait, jó embereit hívta meg rá, hanem az ország javasasszonyait is.

Tizenhárom ilyen javasasszony élt az országban, a királynak meg csak tizenkét aranyteríték volt a palotájában. Töprengtek, tanakodtak, mitévők legyenek, hogyan terítsenek tizenkét aranytányérral tizenhárom személyre. Végül a főudvarmester azt mondta:

- Uram királyom, nincs más megoldás: az egyik javasasszonynak otthon kell maradnia.

Minthogy ennél okosabbat senki se tudott tanácsolni, most már csak azt kellett eldönteni, ki legyen a tizenháromból az akit nem hívnak meg.

- Én azt ajánlom, hagyjuk otthon a legöregebbiket - szólt megint az udvarmester. - Az úgysem tud egyebet, mint zsörtölödni; zsémbes, morcos vénasszony, csak elrontaná a mulatságot. Aztán meg ő lakik valamennyiük közül a legtávolabb innét, ki tudja, talán el sem jut hozzá a lakoma híre!

Ebben meg is egyeztek: kiküldtek tizenkét követet a tizenkét javasasszonyhoz, a tizenharmadikat meg otthon felejtették.

Mikor a vendégek mind együtt voltak, nagy fénnel, pompával megkezdődött az ünnepség. A javasasszonyok sorra odajárultak a bölcsőhöz, és mindegyik megajándékozta valamivel a gyermeket: az egyik jósággal, a másik szépséggel, a harmadik gazdagsággal, elhalmozták mindennel, amit csak kívánni lehet a világon. Tizenegyen már ráolvasták a maguk áldását, mikor hirtelen-váratlan betoppant a tizenharmadik. Nem köszönt senkinek, nem nézett senkire futott egyenest a bölcsőhöz, s fennszóval így kiáltott:

- Halljátok a szavamat, király és királyné! Ti ugyan nem hívtatok meg engem, de én mégis eljöttem: ne mondjátok, hogy fukar vagyok: én is hoztam valamit a gyermekeknek. Mikor a királylány betölti tizenötödik évét, megszurja egy orsóval az ujját, és holtan esik össze! Ez az én ajándékom, amiért így bántatok velem!

Azzal sarkon fordult, és elhagyta a termet.

A vendégek elszörnyedtek, a királyné a rémülettől ájultan hanyatlott csipkés párnáira.

Akkor odalépett a bölcsőhöz a tizenkettedik javasasszony, aki még nem jutott szóhoz.

- Ahhoz nincs erőm hogy egészen föloldjam az átkot - mondta -, de enyhíteni tudok rajta. A királykisasszonynak nem halál lesz a sorsa, hanem csak százesztendős álom.

Ettől fogva a királynak csak egyetlen gondja volt: hogyan óvhatná még a lányát a reá váró veszedelemtől. Szigorúan megparancsolta, égessenek el minden rokkát, minden orsót az országban; még azt is megtiltotta, hogy kendert vagy lent termesszenek a birodalmában.

A királylányon pedig megfogant a sok áldás; olyan szép, olyan kedves, olyan okos és illemtudó teremtés volt, hogy aki látta, nyomban megszerette. Teltek-múltak az évek, a

kislányból nagylány lett, gyönyörűséges hajadon, s eljött az a nap is, amikor betöltötte tizenötödik évét. Az ország népe szebbnél szebb ajándékokat küldött neki, s vége-hossza nem volt a sok köszöntőnek. Mikor aztán minden küldöttség elmondta mondókáját, és véget ért a születésnap fogadás, a király befogott a hintójába, kihajtatott a királynéval meg az udvarnéppel egy kis sétakocsikázásra.

- Levegőzünk egyet, kedves lányom, nem tartasz velünk? - kérdezte a lányát.

Hanem az inkább otthon maradt. Az udvarnép elporzott, a kastély elcsendesedett, csak odalent a konyhán folyt tovább a sürgés-forgás: készültek az esti lakomára. A királylány egy ideig nézegette amit a születésnapjára kapott - egy egész szoba megtelt a sokféle holmival -, aztán ráunt az ajándékokra, és sétálni kezdett a néma palotában. Hatalmas épület volt ez; volt egy szárnya, ahol a királykisasszony még soha életében nem járt; minek is járt volna, hiszen nem lakott benne senki, még csak vendéget sem szállásoltak soha ezekbe a szobákba. Ódon torony állt szárny végében, kőcsipkéit letördelték a viharok falára fölfutott a repkény, s alkonyatkor, ha rásütött a nap, a borostyán kúszó zöldjéből vaksin hunyorogtak ki apró, vasrácsos ablakai. "Vajon mi lehet a kastélynak ebben az elhagyatott részében?" - gondolta a királykisasszony, s megállt a vaspántos, repedezett tölgyfa ajtó előtt. Lenyomta a rozsdás kilincset. Az ajtó csikordult egyet, és szinte magától kitérült. Hideg pókhálós folyosóra lépett, termék és szobák nyíltak onnét, egyik a másik után; vastagon lepte őket a por, nehéz, dohos levegő úszott bennük, akár egy pincében. "Itt talán száz esztendeje sem nyitottak ablakot" - gondolta a királylány, és kíváncsian haladt tovább teremről teremre, szobából szobába, még a kamrákba is bekukkantott; de sehol nem talált semmit, legföljebb csak pókokat; nagy, körbe font hálókik közepén üldögéltek, és riadtan meredtek apró szemükkel a szokatlan látogatóra, vagy eszeveszetten menekültek fel lengő fonálhágcsójukon egy-egy sötét sarokba.

A királylány pedig csak ment, ment előre, nyitogatta az ajtókat, hallgatta a léptei visszhangját meg az ódon falakról lepergő vakolat finom zizegését, s egyszerre csak odaért a torony aljába. A sötét, kőpadlós, kerek helyiségben ócska limlomok heverték a fal tövében: egy törött páncél, egy félrebillent sisak, egy ezüstpitykés, foszladozó, divatból régen kiment ruhaderék, s ki tudja még mi minden. A királylány csodálkozva nézte ezt a sok régiséget, aztán ahogy megszokta a szeme a félhomály - mert kintől csak egyetlen rostélyos ablakszemen szűrődött be némi világosság -, megpillantotta a toronyalja zugában a csigalépcsőt: az vezetett fel a toronyba.

Megállt a tövében, és fölneézett a szűk odúba; egy kicsit borsózott ugyan a háta, de azért mégiscsak elindult; ha már idáig eljött - gondolta -, nem fordul vissza anélkül, hogy a tornyot is be ne járná. Könnyű léptei alatt meg-megcsikordultak a kanargó lépcső szuvas fokai. Először egészen sötét volt, aztán mintha gyér világosság derengett volna; egyszerre csak ott állt egy ajtó előtt, annak a résein szűrődött ki valamicske fény. Benyitott, és halkán felsikoltott a meglepetéstől: az ajtó kis kamrába nyílt, a kamrában ágy, asztalka, szék meg valami furcsa, pergő szerszám, mellett egy vénséges vén anyóka kuporgott, és szapora kézzel művelt valamit, de hogy mit, azt a királylány nem tudta; mert még sosem látott ilyesmit.

- Jó napot, anyóka! - mondta, és kíváncsian belépett a kamrába.

Az öreg bólintott, de nem tekintett fel a munkájából. A királylány közelebb lépett hozzá, nézte, nézte a furcsa, zümmögve pergő szerszámot, és megkérdezte:

- Mit csinálsz, anyó?

- Fonok - felelte az öreg.

- Fonsz? - kérdezte csodálkozva a királylány. - Életemben soha nem hallottam még, hogy valaki fonjon. Mire jó az?

- Arra, hogy a lenből fonál legyen, a fonálból meg ruha a te karcsú derekadra.

- És mi az, ami olyan vígan pereg ott előttem?

- Az az orsó. Gyere csak ide, nézd meg közelebbről, ha olyan kíváncsi vagy rá.

A királylány odament, és sorra megnézett, megtapogatott mindent a rokkán: a kerekeket, a guzsalyt, a fonalat, az orsót; de ahogy az orsóhoz ért, olyan ügyetlenül nyúlt hozzá, hogy megszurta vele az ujját. Abban a pillanatban beteljesedett a réges-régi átok: a királykisasszony lehanyatlott az ágyra, és mélységes mély álomba merült.

És vele együtt álomba merült az egész kastély. A király meg a királyné éppen akkor érkezett haza kíséretével a kocsikázásból; beléptek a csarnokba s ott helyben azonnal elaludtak, és elaludt körülöttük az egész udvari nép. És elszenderültek a lovak az istállóban meg a kutyák az udvaron, a galambok a háztetőn meg a legyek a falon, még a tűzhelyen lobogó tűz is elcsöndesedett és elaludt, a sült nem sistergett tovább a serpenyőben, a víz nem rottyogott tovább a fazékban; a szakács éppen nyakon akarta vágni a szeles kuktát, de a keze megállt a levegőben, s elaludt ő is, a kukta is meg a kisszéken a konyhalány is; elpihent a szél is, és a kastély előtt egyetlen levél sem rebtent többé a fákon.

Körös-körül pedig sűrű vadrózsasövény sarjadt, évről évre magasabbra nőtt, körülfonta és végül úgy befutotta a kastélyt, hogy többé semmi sem látszott belőle, nem látszott még a torony tetején szendergő lobogó sem.

Az országban az öregebbek még jól emlékeztek a királykisasszony keresztelőjére, s ha idegen vetődött az országba, vagy a fiatalabbak faggatták őket a rózsabozót titka felől, mindig elmondták a gonosz boszorkány átkának meg a tizenkettedik javasasszony jóslatának a történetét. Hanem ahogy teltek-múltak az évek, az öregek lassacskán elhaltak, s velük a régi dolgok emlékezete is kiveszett; az apákból nagyapák, a fiúkból apák lettek, s azok már csak annyit tudtak mesélni a fiaiknak, hogy ott, a mögött a járhatatlan bozót mögött egy gyönyörű szép királylány alszik, Csipkerózsika a neve, és talán nem is fog fölébredni soha többé. Néha, messze földön egy-egy idegen királyfi is meghallotta az alvó Csipkerózsika híret; fölkerelkedett, és megpróbált áthatolni hozzá a sövényen; de a tüskés ágak olyan sűrűn összefonódtak, olyan erősen összekapaszkodtak, mint megannyi egybekulcsolt kéz. Aki közejük merészkedett, egy ideig vagdosta őket fejszével, baltával fűrészsel, aztán elfáradt, fönnakadt a tövisek közt, az indák körülölelték, rátekeredtek, megfojtották, s híre-hamva sem volt többé. Így jártak mind egymás után; szomorú sorsuknak messze földön híre kelt, s végül már senki sem akadt, aki megpróbálta volna kiszabadítani vadrózsabörtönéből az alvó Csipkerózsát.

A bozót pedig csak nőtt, növekedett; nem merészkedett a közelébe senki, még a vándormadarak is elkerülték.

Aztán hosszú-hosszú évek után ismét ellátogatott egy királyfi abba az országba. Már akkor senki nem tudta igazában, hogyan támadt, mit is rejt a vadrózsarengeteg; beszéltek ezt is, azt is, különféle mendemondák jártak szájról szájra; a királyfi hiába kérdezősködött, az emberek csak a vállukat vonogatták. Ő azonban nem hagyta annyiban a dolgot, s végül is talált az országban egy igen-igen vén apókat, aki még az öregapjától hallotta valaha gyerekkorában, hogy abban a vadonban van valahol egy kastély, s benne alszik időtlen idők óta, talán már száz esztendeje is a világszép királylány, Csipkerózsika, és vele a szülei, a király meg a királyné s mind az egész udvaruk.

Akkor a királyfi felsóhajtott, s végül így szólt:

- Ha száz ilyen erdő áll is az utamba, nekivágok, és fölkeltem álmából Csipkerózsát!

A jó öreg hiába tartóztatta, a királyfi nem hallgatott rá, s egy karddal nekiindult a bozótban. És ahogy ért, és fölemelte a kardját, hogy utat vágjon magának a tüskés indák közt, a sűrű sövény egyszeriben kivirágzott, a bokrok bókolva szétváltak előtte, sértetlenül átengedték, aztán szelíden ismét összeborultak utána. Mert éppen ekkor telt le a száz esztendő, és ez volt az a nap, amelyen föl kellett ébrednie Csipkerózsának.

A királyfi pedig ment a virágos vadonban; egyetlen ág nem tartóztatta fel, egyetlen tüske nem karcolta meg. Belépett a kastély udvarára és körülnézett. A lovak ott feküdtek az istállóban a

szalmán, és aludtak; a foltos vizslák és agarak ott heverték a tornác alatt, és aludtak; és a háztetőn fönt ültek a galambok, fejüket a szárnyuk alá dugták és bóbiskoltak.

Átment az udvaron, és bement a palotába. Odabent aludtak a falon a legyek; a konyhán a szakács még mindig úgy tartotta a kezét, mintha nyakon akarná csapni a kuktát; a konyhalány ott ült a kisszéken, ölében a tyúkkal, amit meg akart kopasztani. A csarnokban ott feküdtek mind az udvari emberek, fent a trónon a király meg a királyné, és mindnyájan aludtak.

A királyfi pedig ment tovább, egyre tovább, végig a palotán, végig a hosszú folyosón, teremről teremre, szobáról szobára a néma, százesztendős csöndben, s itt már nem látott mást, csak egy-egy mozdulatlanul alvó pókot, porlepte, kerek hálója közepén. Végül elért a torony aljába, fölment a csigalépcsőn, benyitott a kis kamrába, és meglátta az ágyon az alvó Csipkerózsát.

Egy pillanatig úgy állt ott, mint akit megbűvöltek, mert a királylány olyan szép volt, amelyet ő még csak elképzelni sem tudott. Nézte, nézte, és moccanni sem mert, mintha attól félne, hogy ha fölébreszti, egyszeriben eltűnik a szeme elől, mint egy tündér. Aztán halkán, lábujjhegyen odament hozzá, térdre ereszkedett az ágya mellett, és megcsókolta.

Ahogy az ajka hozzáért, Csipkerózsza sóhajtott egyet, arca kipirult, szeme föl pattant; mosolyogva nézett a királyfira, úgy kérdezte:

- Ki vagy te?

A királyfi pedig felelte:

- Eljöttem hozzád, hogy fölébresszelek százesztendős álmodból, és megkérjem a kezedet. Csipkerózsza nem szólt semmit, csak odanyújtatta neki a kezét, és odahajította fejét a vállára. Aztán elindultak, kart karba fűzve, végig a lakatlan termeken és szobákon. A pókok föl ijedtek, és riadtan menekültek a sötét sarokba. Az öreg tölgyfa ajtó csikorogva tárult ki előttük. Beléptek a csarnokba. Ott egyszerre fölébredt a király meg a királyné meg az udvari nép; odakint az istállóban fölkeltek fektükből a lovak, megrázták magukat, és nyihogni kezdtek; a tornác alatt fölugrottak a kutyák, farkukat csóválták, és vidáman csaholtak; a háztetőn a galambok kihúzták fejüket a szárnyuk alól, körülnéztek, és nekirepültek a messzi határnak; a falon futkározni kezdtek a legyek, a konyhában a tűzhelyen föllobbant és táncba fogott a láng, a serpenyőben sercegve sült a peccsenye, a szakács hatalmas nyaklevest adott a kuktának, a szolgáló megdörgölte a szemét, nyújtózott egyet a kisszéken, és tovább kopasztotta a tyúkot.

A királyfi pedig feleségül vette Csipkerózsát, hét országra szóló lakodalmat ültek, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

https://www.grimmstories.com/hu/grimm_mesek/csipkerozsika

Reflexió: